

DEN SKANDINAVISKE

CANADIENSAREN.

Löp. No: 18. Arg. 3.

WINNIPEG, MANITOBA, DEN 28 FEBRUAR 1880.

Lösnummer 5 cents. No: 2.

Canadas Historia.

Kap: VI.

6. Förvärfvandet af Nord-Vestern.

Kort efter konfederationen vidtog Dominion Auktoriteterna mått och steg att utvidga landets territoriala gränser genom negocieringen med Britiska Regeringen om köp af Hudson Bay kompaniets egade rätt till det vidsträckt landområdet bestämde Ruperts Land hvilket för två århundraden hade varit under detta mäktiga Handelskompanis styrelse. År 1869 erhöi Canada öfverlåtelsen af detta territorium för ett pris af en och en half million dollars, med undantag af alla gamla handelsplatser (traiding posts) och en tjugondedel af landet, som kompaniet hade reserverat för sig sjelf. En svårighet uppstod likväl vid besittningens tagandet af landet. Den franska och „Half-breed“ befolkningen i den del af landet som var känd under namnet Red-River Settlementet motstod sig öfverlåtelsen utan deras begifvande eller att någon garanti lemnades dem att deras rättigheter och intressen blefvo respekterade. I sin brådskas besittning tagandet hade Dominion Auktoriteterna sårat in vänskapens säkthet, hvilket visade sig genom att förhålla den nyutnämnda vice Guvernörens och de för administrationen af den nya Provinserna utsedda embetsmännen inträde till landet. Anföraren för upproresstiftelsen var Louis Riel, en fransk Canadiensare med indian blod i sina åror, som tillvillade sig makten i distriktet och förmerade en provinsstyrelse i Fort Garry. Här trotade han under nära ett års tid både den Canadiska och Britiska Regeringen och tillfångatog många af de lojala inuevärens samt dödade på ett grymt sätt en af dem. En militär styrelse under Sir Garnet (numera Lord) Wolseley blef sänd af de förenade Regeringarna att dämpa upproret. Vid ankomsten af denna trupp flydde Riel till Förenta Staternas område och blef för en tid förklarad fogelfri, men sedermera landsfäst för fem år. Efter att ha försäkrat sin myndighet, inträdde Canadiska Regeringen distriktet till

Provinsen Manitoba; utsände en ny Guvernör och förmerade styrelsen med en lokal Legislatur och representation i det Federala Parlamentet. Det oorganiserade territoriet utom Provinsen blef först palderat under Manitobas jurisdiktion; men sedermera blef det Nordvestra Territoriet satt under en särskild styrelse, bestående af en vice Guvernör och Råds församling (Council); och ännu sedermera blef det delat i fyra distrikter, nemligen: Assinibois, Alberta, Saskatchewan och Athabasca. Under det tiden först mötte man samma svårigheter i öppnandet af det Nordvestra territoriet för nybyggare som hade uppstått i Manitoba. Under koloniseringen af denna Provinus, hade de „halfblodiga“ jägerna och fångstmännen flyttat västerut för att söka nya marker för sin skinnvaru handel och jagt. Många af dem togo land för jordbruk längsmed norra och södra Saskatchewan floderna, och då regeringens mätningar verkställdes i närheten af deras områden, fruktade de att de skulle förlora sina land och seende att deras petitioner blefvo obesvarade antogo de en hotande ställning emot de bestående auktoriteterna. För att hjälpa dem i deras uppro, sände de efter sin gamla anförare, Louis Riel, hvilkens landsförvisnings tid hadde imellertid utloppit. Återkomsten ledde hans dåraktiga ambition honom att ännu en gång utföra rolen af Diktator och uppegga till missbelåtenhet. Upprättande en provinsstyrelse förklarade han krig emot Dominion Auktoriteterna, och vid Duck Lake i Mars 1885 uppgjog han sina anhängare till blodutgjutelse. Sedan förflyttade han sig med sitt laglösa följe till Batouche en halfblod-Indian by vid södra Saskatchewan, der han inträdde sin styrelse, hissade rebellions flaggan och åstadkom en allmän uppreisning ibland Indianerna. För att qväva upproret sände Dominion regeringen från de äldre Provinserna omkring tretusen man canadisk Militis och regulerade trupper, under General Middleton C. B. och inträdde i territoriernas åtkilliga härar af ridande spejare och andra trupper. Denna Nordvesters Fält-trupp i förening med lokala trupper och Ridande Polisen framträngde till den oberörda regionen sprida sina beskyddande armar öfver

de många hotade delarna af Territoriet och vid trehve tillfällen sammandrabbade med halfblods- och indianrebellerna. Batouche blef intagen med storm; Riel och hans anhängare blefvo tillfångatagna och Indiancheferna samt de som hade gjort sig skyldiga till plundring och mord blefvo fängslade. Ordning och laglydighet voro nu återställda i landet och sedermera på året blef Riel jemte åtkilliga indianer hängda och andra mindre brottliga satta i fängelse för längre eller kortare tid.

7. Inträde af Nya Provinser och Canada Pacific Jernvägen.

En vigtig åtgärd i förening med förvärfvandet af Nordvestern blef den att anskaffa kommunikation, genom canadiskt område, för inträde dertill. År 1871 inträdde British Columbia i konfederationen, men med förbehåll att den skulle blifva förband med östern genom en jernväg tvärs öfver kontinenten. Till en början uppstod politiska svårigheter af parti natur emot detta företag och föranledde till en kris i landet med anledning af hvad man kallar Pacific Skandalen. Men år 1880 uppgjorde Dominion regeringen med ett syndikat af Canadiska och Europeiska kapitalister om byggande af Canada Pacific Jernvägen; och för att underhjelpa företaget beviljades ett kontant understöd af tjugufem millioner dollars och en „landgrant“ på tjugufem millioner acres. Detta liberala understöd, hvilket sedermera tillökades, sate kompaniet i tillfälle att fullborda arbetet år 1886 samt att göra de stora resurserna i Pacific Provinserna lätt tillgängliga för de äldre „settlementen“, inom Dominion afveusom i direkt och hastig förbindelse med Europa. År 1872 efterträdde Lord Lisgar i General Guvernörs embetet af Lord Dufferin och han i sin tur efterträdde år 1878 af Markisen af Lorne och den sedermera, år 1883 af Markisen af Lansdowne. Under Lord Dufferins regime, 1873, blef Prince Edwards Island en Provinus af Canada och kompletterade kedjan af konfedererade Britiska kolonier från Ocean till Ocean. Samma år blef en Reform administration under Hon. Alexander Mackenzie kallad till makten med anledning af resig-

nationen af Sir John Macdonalds styrelse, hvilken hade fallit till följe af korrupta relationer med ett bolag som erbjöd sig att bygga Pacific jernvägen. Den Mackenzie'ska styrelsen höll regeringstömarna till 1878 då den blef öfverändkastad med anledning af en Tariff-fråga, hvilken då upprörde landet. — Frågan gällde protektion af inhemska industrier, förbehåll i hvad man kallade National Politiken af den efterträdande konservativa administrationen under Sir John Macdonald, hvilken allt fortfarande innehar embetet såsom Canadas Premier Minister.

(Forts.)

Rev. S. Uddens beskrifning af kolonien „Scandinavia“ uti rapporten från hans missionsresa i Canada sommaren 1888.

Nog af, inom samma provinus som detta Gosen finnes ett ordentligt skandinaviskt nybygge, ett af de största i hela Canada, och nu gäller resan dit. Det är beläget vid Manitoba och North Western banan, ungefär 150 mil nordvest från Winnipeg. Det kallas „Nya Skandinavia“ och dess närmaste stad är Minnedosa.

Ankommen till denna plats hade jag först på lördags f. m. en liten sammankomst i en rote eller rättare ett särskildt nybygge omkr. 6 mil sydost från staden. Omkring 10 svenskar hade här köpt jernvägsland och slagit ned sina bopälar, de flesta med familjer, och detta var första gången de hade gudstjänst ibland sig.

På e. m. företogs resan till det egentliga nybygget eller centralplatsen deri d. v. s. postkontoret, som kallas „Scandinavia“ och ligger omkr. 20 mil norr från staden Minnedosa. Vi ha således närmare 30 mil på hästakuts för e. m. Vägen är dock bra nog, hästen och kusken förtråffliga och så äro vi framme vid söndagsgången.

Mesta tiden har vägen gått genom skogstrakter och vi stanna nu vid sidan af en liten slätt i skogen, bred vid en sjö och utanför ett stort tvåvåningshus, tillhörande en Dansk Mr. Hensmingsen, hustrun dock svenska. Längre ned mot sjön står ett annat tvåvåningshus, som är koloniens emigranthus. Der bredvid ligger ett såg-

verk. Allt var så stort ut, att man nästan vill glömma att man är långt borta i ett nybygge. Icke heller behöfva vi stå utanför, utan bjudas hjertligt välkomna till herberge.

Enligt tillkännagifvande samlades också folket till gudstjänst i samma hus på söndags f. m. och här var utan tvifvel den största samling jag haft under resan i Canada.

Nybygget, som torde vara 20 mil långt, har här som sagt sitt centrum. De första kommo hit för omkring 3 år sedan, och nu beräknas folk mängden till 200 eller mer. Största delen äro svenskar, dock några norska och danskar.

Här är sålunda en angenlig samling af bosatt folk och antalet växer allt jent. Som jag alltid haft en förkärlek för skogen, så tyckte jag att här var en ganska förmånlig plats att bygga och bo på. Jordmånen var också ganska god, så vidt jag kunde se och begripa.

Här var också jordmän för luthersk missionsverksamhet och en allmän önskan att detta måtte blifva snart. Som kolonien var i och för sig en organiserad „body“ med regelbundna månadsmöten för värdandet af dess gemensamma angelägenheter, så har jag redan från ett sådant möte fått mig tillstånd en resolution, hvori denna önskan officiellt tillkännagifves.

Skjutboden, som jag för det långa afstundets skull måst laga, fick väl villigt sin ersättning af folket, och efter intagen middag anträdde återresan, hvar vid åter en sammankomst var anordnad omkr. 3 mil söder om förmiddagens mötesplats.

Men reseskildringarne måste slutas. De äro redan allt för långa och kanske entonige, eljest skulle beskrifningen öfver detta nybygge blifvit längre ännu. Dock har man skildrat ett nybygge, så har man till större delen skildrat alla. Arbetet, fruktigheten, sträfven och hopp äro gemensamt för alla. Med guds hjälp och välsignelse vinnes målet icke annars; därför är det äfven för den yttre välfärdens skull af stor betydelse, att Gud får en erkänd plats i hvarje nybygge, men först och sist är detta nödigt på det att icke om tanken om den andliga och eviga välfärdens må bli försummad.